

København den 15.5.2018

Det Økologiske Råds høringssvar til høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

Det Økologiske Råd har følgende bemærkninger til udkastet:

Det vil formentlig fremgå af relevant forordning og direktivet at bl.a. ydelser i el-nettet til sikring af forsynings sikkerheden i stigende grad skal markedsføres. Princippet herfor giver god mening, men der er en række underliggende bekymringer, som dette udkast til bekendtgørelse kun delvist får taget fat på.

Den nødvendige systemiske omlægning af det danske energisystem er stadig i sin spæde start. En egentlig nyordning af energisystemet vil efter alt at dømme medføre, at både produktionsstruktur og forbrugsstruktur vil blive markant anderledes – samt at nye elementer som konvertering og lagring vil stige voldsomt i omfang.

Dette vil have betydeligt indflydelse på, hvilke og hvor de nødvendige systemydelser kan og skal indkøbes, samt i hvilket omfang, der skal ske tidlig handling for at opretholde forsynings sikkerheden i denne systemiske forandringsperiode.

Det er derfor fornuftigt at tage fat på at fastlægge, hvorledes de nødvendige ydelser, som skal sikre opretholdelsen af forsynings sikkerheden både under og efter systemskiftet. Desværre kan det se ud som om det foreliggende udkast til bekendtgørelse baserer sig lidt for meget på den nuværende systemsammensætning, hvor der f.eks. stadig er systembærende kraftvarmeværker, som dog i øjeblikket overgår til varmekraftværker, hvor systemydelserne ikke fortsat er nødvendige for det primære formål som varmeproducenter.

Det Økologiske Råd forventer derfor, at der vil være en række tilfælde, hvor en tilstræbt markedsbaseret tilgang til indkøb af systemydelser vil være med til at fastholde den eksisterende produktionsstruktur alt for længe og dermed sinke den nødvendige systemiske omlægning af det danske energisystem mod 100 % vedvarende energi med en meget lille andel af biomasse, som anvendes til el og varmeproduktion.

Vi har derfor behov for definitioner af, hvornår Energinet skal have mulighed for at indkøbe systemydelser til sikring af forsynings sikkerheden uafhængigt af den eksisterende udfasningsnødvendige struktur og i god tid til at kunne understøtte et systemisk anderledes energisystem, som ikke er baseret på tung central biomasseafbrænding.

Vi mangler derfor f.eks. en fastlæggelse af Energinets muligheder for at sikre, at installationer til sikring af tilstedeværelse af systemydelser er til stede mindst samtidig med, at de store centrale kraftværker udfases.

Vi mangler bestemmelser, som sammenvæjer betydningen for økonomien af en egentlig aftaleperiode for indkøb af systemydelser med levetiden af den faktisk installation. For det er jo ikke alle tilfælde, hvor konkurrence fører til de billigste priser. Konkurrence på monopollignende ydelser

kan også føre til væsentlig risiko for tabte investeringer og dermed behov for en meget kort afskrivningstid.

Det "klassiske" og meget omtalte eksempel er Energinet's egen investering i synkronkompensatorer, som jo har en meget lang levetid. Markedet kunne naturligvis have investeret i disse, men på grund af en begrænsning i aftaleperiode på maks. 5 år, så ville en privat investering ultimativt skulle afskrives over disse 5 år. På grund af dette sammenfald mellem hensyn ville et privat udbud af synkronkompensation sandsynligvis være blevet meget dyrere for det samlede system end en investering via Energinet.

Vi savner endvidere bestemmelser, som skal sikre, at også mindre udbydere af systemydelser kan deltage meningsfuldt på markedet for ydelser til sikring af forsyningsikkerheden. Her kunne der indsættes mulighed for at udbud af ydelser kan være neddelt i et lavt antal MW eller tilsvarende mål, for at muliggøre deltagelse af mindre markedsaktører.

Endelig ser vi behov for en række investeringer i ydelser på tværs af energisektorerne, f.eks. lagring af rigelig el i højtemperaturlagre med mulighed for at gendanne el og anvende overskudsvarmen til opvarmningsformål. Sådanne ydelser ligger ikke direkte i forslaget til bekendtgørelse, men bør overvejes inddraget, da der også her kan ligge væsentlige hensyn til at sikre forsyningsikkerheden i en omlægningsfase og efter omlægning til 100 % VE med meget lidt biomasse.

Med venlig hilsen

Søren Dyck-Madsen

Det Økologiske Råd